

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **R. M.** pre pokračovací prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zák. s poukazom na §§ 138 písm. a/ a 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 2 T 41/2015, na neverejnom zasadnutí 3. novembra 2015 v Bratislave o návrhu na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. rozhodol

t a k t o :

Trestná vec obžalovaného R. M., vedená na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 2 T 41/2015, sa Okresnému súde Piešťany **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Prokurátor Okresnej prokuratúry Piešťany podal 16. júna 2015 na Okresný súd Piešťany obžalobu na obvineného R. M. pre pokračovací prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zák. s poukazom na §§ 138 písm. a/ a 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák.

Obžalovaný R. M. písomným podaním zo 7. augusta 2015 podal návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. a zároveň vzniesol námietku zaujatosti voči samosudkyni Okresného súdu Piešťany. Návrh na odňatie a prikázanie veci odôvodnil tým, že medzi konajúcou samosudkyňou JUDr. Beátou Javorkovou a poškodeným R. H. sú priame rodinné väzby, ktorú okolnosť zistil z dôveryhodného zdroja, a to od Ing. P.

L. dňa 7. augusta 2015. S poukazom na uvedenú skutočnosť navrhol vec odňať Okresnému súdu Piešťany a túto prikázať Okresnému súdu Bratislava V.

Z obsahu súdneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že o námietke zaujatosti bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Piešťany z 10. augusta 2015, sp. zn. 2 T 41/2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 3. septembra 2015, sp. zn. 6 Tos 138/2015. Pokiaľ Krajský súd v Trnave rozhodol aj o návrhu na odňatie a prikázanie veci uznesením z 3. septembra 2015, sp. zn. 6 Nto 22/2015, je potrebné toto rozhodnutie považovať za nulitné, nakoľko o návrhu nerozhodol spoločne nadriadený súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal návrh obžalovaného R. M. na odňatie veci Okresnému súdu Piešťany a jej prikázanie Okresnému súdu Bratislava V, vyjadrenia sudcov Okresného súdu Piešťany, ako aj obsah súdneho spisu a zistil, že návrh obžalovaného R. M. nespĺňa zákonom požadované podmienky.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky **nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.**

Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať, to znamená brať ju do úvahy aj pri rozhodovaní o návrhoch na odňatie a prikázanie veci príslušnému súdu podľa § 23 Tr. por.

Odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Tr. por. je výnimkou z vyššie uvedenej ústavnej zásady.

Dôležité dôvody v zmysle § 23 Tr. por. môžu byť dôvody, ktoré zabezpečujú nestranné a zákonné prerokovanie veci, náležité zistenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania.

Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. patrí aj **vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania.**

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednáwanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi a splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Dôvody možného vzniku pochybností uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. sú uvedené taxatívne. Spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednáwanej veci, alebo pomer úradnej osoby k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne ich splnomocnencom a obhajcom.

Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel **pro foro interno**, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujeme nestrannosť **subjektívnu** (konkrétne) a nestrannosť **objektívnu alebo štrukturálnu** (abstraktnú).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával.

Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej **nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, a predovšetkým obvineného.**

V posudzovanej veci obžalovaný R. M. vidí zaujatosť konajúcej sudkyne v tom, že má rodinné väzby s poškodeným R. H., z ktorého dôvodu potom vyvodzuje zaujatosť všetkých sudcov Okresného súdu Piešťany. Uvedená okolnosť podľa vyjadrenia obžalovaného R. M. viedla v minulosti k tomu, že sudcovia Okresného súdu Piešťany jeho osobu neustále kriminalizujú a v jeho trestných veciach rozhodujú v jeho neprospech.

V tomto smere však Najvyšší súd Slovenskej republiky u sudcov Okresného súdu Piešťany, vrátane konajúcej samosudkyne JUDr. Beáty Javorkovej, z ich vyjadrení nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali ich vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania, ktoré sa týka obžalovaného R. M..

I keď zákon v § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať .

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávacom prípade splnené.

Z okolností posudzovanej veci bez akejkoľvek pochybnosti vyplýva, že v prípade návrhu obžalovaného R. M. ide len o jeho snahu predlžovať súdne konanie s cieľom dosiahnuť uplynutie zákonom stanovenej lehoty pre trvanie väzby.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie zákonných podmienok na vylúčenie sudcov okresného súdu konajúcich v tejto posudzovanej veci a tým zároveň aj splnenie zákonných podmienok na odňatie a prikázanie veci, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 3. novembra 2015

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová